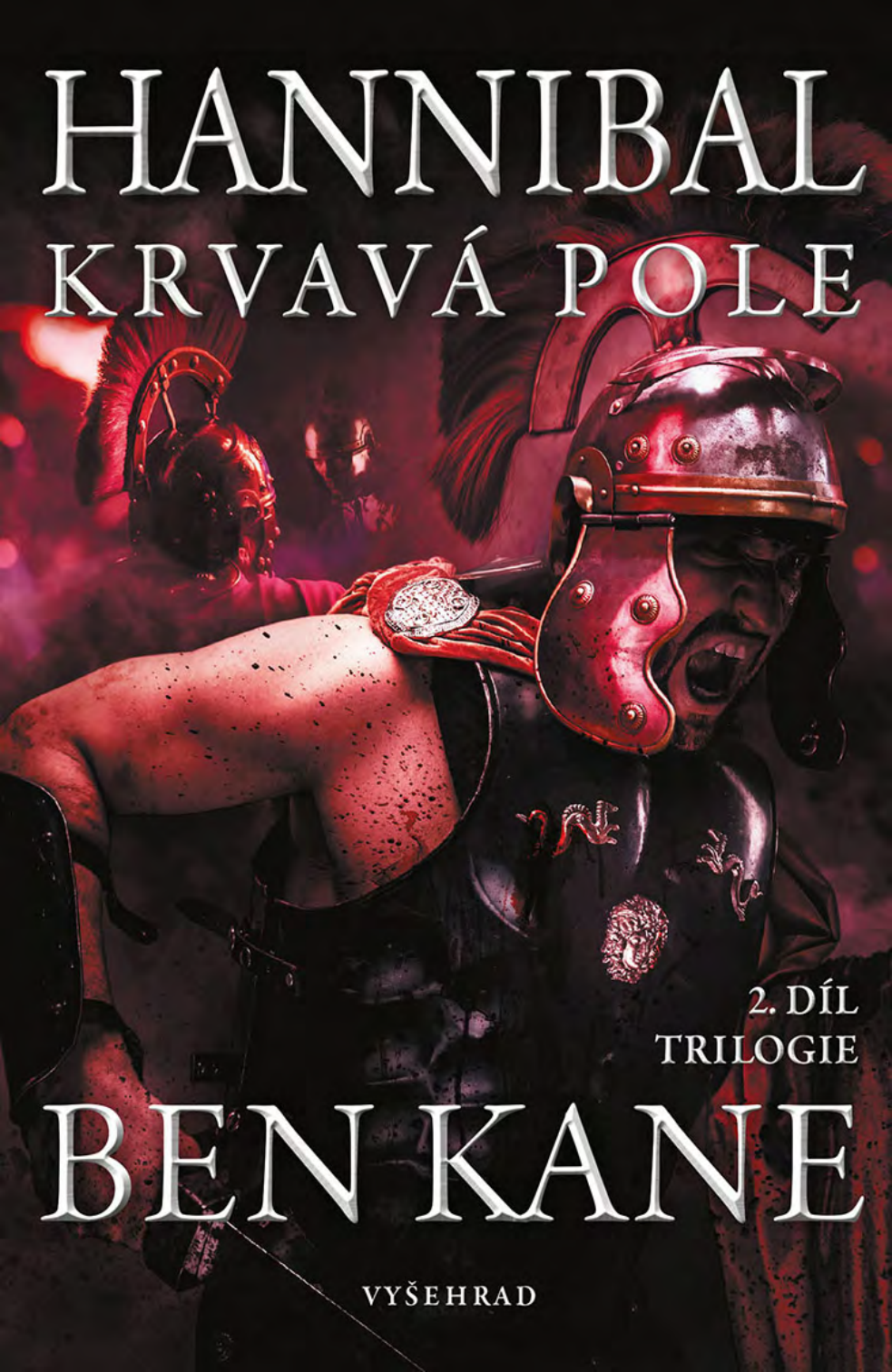

The background of the cover is a dramatic, low-key illustration of Roman soldiers in battle. In the foreground, a soldier in a detailed metal helmet and breastplate is shown from the chest up, his mouth open in a shout or yell. He has a large, ornate shoulder guard. Behind him, another soldier in a similar helmet is visible, and the scene is filled with the glow of fire and the chaos of battle. The overall color palette is dominated by dark reds, blacks, and metallic tones.

HANNIBAL

KRVAVÁ POLE

2. DÍL
TRILOGIE

BEN KANE

VYŠEHRAĐ

Hannibal: Krvavá pole

Druhý díl trilogie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Ben Kane
Hannibal: Krvavá pole – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

HANNIBAL
KRVAVÁ POLE

BEN KANE

HANNIBAL KRVAVÁ POLE

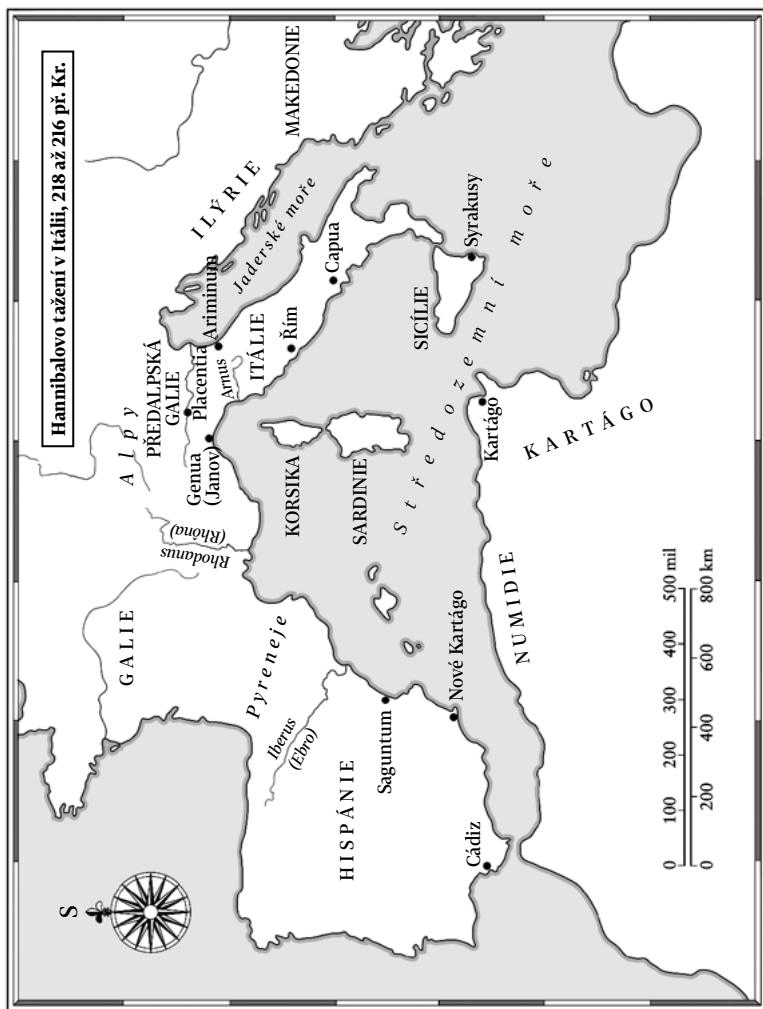
VYŠEHRAĐ

Copyright © Ben Kane, 2013
First published as Hannibal: Fields of Blood in 2013
by Preface Publishing, an imprint of Cornerstone.
Cornerstone is part of the Penguin Random
House Group of companies.
Translation © Jaroslava Hromadová, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-7601-750-4
ISBN e-knihy 978-80-7601-763-4 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-7601-764-1 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7601-765-8 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

*Spolužákům,
se kterými jsem před půl stoletím studoval veterinu
a pořád se s nimi přátelím:
Arthurovi, Carol, Joeymu, Killianovi a Tomovi*

Hannibalovo tažení v Itálii, 218 až 216 př. Kr.

Hannibalovo tažení v Itálii, 218 až 216 př. Kr.

→ Kudy Hannibal šel

Předalpská Galie, zima

Byla to převážně rovina se zemědělskou půdou. Obilí, které se na ní pěstovalo, zásobovalo nedaleké město. Jedinými záblesky barvy na zmrzlých polích byly zelené výhonky pšenice, vysoké sotva na šířku dlaně. Všechno ostatní silný mráz zbarvil do stříbrošedé a korunu tomu nasadila zatážená obloha. Stejně jako šedí monumentálních hradeb kolem města Victumuly, které se tyčily v dálce. Vedle silnice vedoucí k bráně rostl malý nenápadný lesík.

Mezi stromy se ukrýval vysoký muž s dlouhýma nohama ve vlněné pláštěnce. Měl protáhlý obličej, zahnutý nos a překvapivě zelené oči. Zpod plstěné čepice mu vykukovaly černé kadeře. Neustále přejížděl pohledem po okolí, ale nic neviděl. Tak tomu bylo od chvíle, kdy poslal hlídku, aby obstarala nějaké jídlo. Hanno tady sice nestál dlouho, ale v tom mraze už necítil nohy. Potichu zaklel. Zima jen tak neskončí. Žádný náznak, že led roztaje. Rozhodně ne v nejbližších dnech. Zastesklo se mu po domově. Tady to je úplně jiné než u nich na severním pobřeží Afriky, kde nebyl skoro dva roky. Přesto si pořád dokázal vybavit mohutné pískovcové hradby Kartága, natřené na bílo, od nichž se odráželo slunce. Nádhernou agoru a za ní pečlivě propracovanou dvojici přístavů. Vzdychl si. Dokonce i v zimě je ve městě poměrně teplo. Většinu dní tam svítilo slunce, zatímco tady za celý týden ta světle žlutá koule vykukla jen občas, pokud se temné mraky na okamžik roztrhly.

Kjá-já. Kjá-já. Když uslyšel ten charakteristický zvuk, podíval se nahoru. Pod pošmourným našedlým oblakem kličkovala dvojice kavek a pronásledovala hladového a rozzuřeného

krkavce. Důvěrně známý výjev, kdy malí ptáci obtěžují většího, mu připadal legrační. Naše úkoly jsou daleko obtížnější než ty jejich, pomyslel si zasmušile. Než Řím pochopí, že Kartágo je jeho vládce, bude muset krvavě zaplatit jako ještě nikdy. Dřív by Hanno pochyboval, že se to někdy stane. Římská republika jeho lid přesvědčivě porazila během kruté dlouhotrvající války, která skončila před jednou generací. Ten konflikt zasel do srdcí všech Kartaginců nenávist vůči Římu a zdálo se, že neexistuje způsob, jak porážku nepříteli oplatit. Ale poslední měsíc jako by se svět obrátil naruby.

Jenom blázen by uvěřil, že je možné dovést armádu stovky mil z Hispánie do Předalpské Galie a na začátku zimy překonat Alpy. A právě to se Hannibalovi, poháněnému touhou porazit Řím, podařilo. Hannův generál, s vydatnou pomocí místních kmenů, rozdrtil početnou římskou armádu, která se mu postavila na odpor. Díky tomu se mu uvolnila cesta k útoku na severní Itálii a Hannovi, jehož piráti prodali do otroctví nedaleko Capuy, se naprosto neuvěřitelně podařilo uprchnout a přidat se k Hannibalovu vojsku. Tam se znovu setkal s otcem a bratry, kteří ho už dávno považovali za mrtvého.

Ted' mu připadalo, že možné je úplně všechno.

Hannovi zakručelo v břiše, což mu připomnělo, že dostal za úkol obstarat jídlo a provést průzkum. Není tady od toho, aby zkoumal místní faunu nebo přemýšlel o budoucnosti. Jeho falanga libyjských kopiníků, ukrytá za ním v přílehlém lesíku, potřebovala zásoby jídla stejně jako on. Měl ještě jeden cíl. Přejížděl očima po prázdné blátivé cestě vedoucí kolem jeho úkrytu mezi křehkými výhonky pšenice přímo k hlavní městské bráně. Na nejbližších zamrzlých kalužích byly čerstvé díry, což znamenalo, že toho rána – a nemohlo to být dlouho – projel směrem do města kuň. Dověděl se to od strážce. Hanno si byl jistý, že by to mohl být posel, co nesl do Victumul zprávu o blížící se kartaginské armádě.

Pousmál se, když si pomyslel, jakou by to vyvolalo paniku.

Od Hannibalova skvělého vítězství u řeky Trebie se každý Říman v okruhu stovky mil obával o svůj život. Statky, vesnice, a dokonce i menší města byly opuštěné. Vyděšení obyvatelé uprchli tam, kde je ochránily mohutné hradby a posádka. Rychle se šířící panika hrála Kartagincům do karet. Po heroickém

přechodu přes Alpy a následném náročném boji s dvojnásobnou konzulární armádou byli vyčerpaní a nutně si potřebovali odpočinout a načerpat síly. V drsném počasí po bitvě zemřely stovky mužů – zraněných i zdravých. A z třiceti zbývajících slonů přežilo jen sedm. Dokonce i tak opatrný generál jako Hannibal rozkázal svým oslabeným vojákům, aby zůstali na místě a veškeré zbytné vojenské povinnosti na týden omezili. Opuštěné usedlosti a statky byly pravým požehnáním. Stačilo dojet tam s mezky a naložit jídlo a další zásoby.

Jenže potraviny brzy došly. Stejně jako jídlo od nových galských spojenců. Třicet tisíc lidí spotřebovalo denně obrovské množství obilí, proto Kartaginci před týdnem vybudovali tábor a v tuto chvíli mířili do Victumul. Proslýchalo se, že pšenice, která se ukrývá za jejich hradbami, by jim vystačila na týdny. Hannova skupina byla jednou z těch, jež byly vyslány, aby nejdříve prozkoumaly situaci. Měl se vrátit, jedině pokud by zjistil, že nepřítel se je chystá přepadnout. Jinak mohl počkat v úkrytu, než hlavní vojsko dorazí k městu, což bude za jeden nebo dva dny.

Naštěstí v okolí neodhalili skoro žádné známky života. Nebýt jedné potyčky s nepřítelem, v níž zvítězili, a noci strávené ve spřátelené galské vesnici, připadal by si jako v krajině duchů. To Hannibalova jízda, která se nacházela daleko před jednotkami pěšáků, přinesla zajímavější zprávy. Většina těch, co nedávnou bitvu přežili, se utábořila v Placentii asi padesát mil na jihovýchod. Ostatní uprchli na jih, mimo dosah Kartaginců, a neznámý počet vyhledal útočiště v místech, jako jsou Victumuly. Přestože bylo jisté, že město se Hannibalově početní převaze neubrání, Hanno zariskoval a posunul se dál než jezdci. Chtěl zjistit, kolik obránců je čeká, až zaútočí, a možná dokonce napadnout nepřátelskou hlídku. S takovými informacemi by si mohl znovu získat přízeň svého generála.

Je smůla, jak se situace poslední dobou vyvinula, uvažoval. Od té doby, co Hannibal shromáždil obrovskou armádu a dobyl Saguntum a znovu obnovil nepřátelství s Římem, Hanno ze všeho nejvíce toužil po tom, aby se mohl do boje zapojit spolu s generálem. Není divu, že se tenhle horkokrevný Kartaginec chtěl pomstít Římu za to, co způsobil jeho lidu. Když se znovu shledal s otcem a bratry, ze začátku všechno probíhalo hladce.

Hannibal mu prokázal čest a jmenoval ho velitelem falangy. Jenže brzy se všechno zhatilo. Hannovi se rozbušilo srdce, když si vzpomněl, jak se musel Hannibalovi přiznat, co provedl během přepadení římské hlídky několik dní před bitvou u Trebie. Generála to příšerně rozzuřilo a Hanno jen o vlásek unikl ukřižování. Stejně jako jeho bratři Bostar a Sapho za to, že mu v tom nezabránili. Od té doby by si generálova odtažitého postoje všiml i slepý.

Během onoho přepadení Hanno propustil dva římské jezdce – svého bývalého kamaráda Quinta a jeho otce Fabricia. Možná to bylo hloupé, uvažoval. Kdyby je bez okolků zabil, měl by mnohem jednodušší život. Proto se teď ve snaze očistit své jméno hlásil na každou další hlídku a na všechny nebezpečné akce. Nic z toho mu ale reputaci u generála ani trochu nevylepšilo. Hannibal se tvářil, že si jeho snahy nevšiml. Hanno zuřivě kroutil palci v kožených botách, aby se mu do nich vrátil cit. Bylo to k ničemu a rozzlobil se ještě víc. To to dopracoval. Mrznou mu končetiny i zadek a úkol, který si předsevzal, stejně nesplní. Jakou má šanci, že zjistí, kolik nepřátel je ve městě? Nebo že přepadne nějakou římskou jednotku? Teď, když se blíží Hannibalova armáda, je mizivá naděje, že pošlou legionáře ven z města.

Konečně se uklidnil. Měl dobrý důvod zachovat se tak, jak se zachoval. Šlo přece o Quinta. Přestože to byl syn člověka, který Hanna koupil, stali se z nich přátelé. Bylo by špatné zabít ho. Především proto, že mu dvakrát zachránil život. Dluh je dluh, pomyslel si. A když se naskytla příležitost, Hanno ho musel splatit i za cenu potrestání. Copak nepřežil Hannibalův hněv i následující bitvu? To byl přece důkaz, že udělal správnou věc. Bohové mu zachovali přízeň. Dbal taky důsledně na to, aby nezapomínal na štědré obětiny nejdůležitějším kartaginským bohům – Tanit, Melqartovi, Baalu Hammonovi a Baalu Safónovi – a poděkoval jim za jejich ochranu. To mu spravilo náladu. Při troše štěstí mu přízeň zachovali a díky tomu by mohl získat důležité informace, jak měl v plánu.

Prohlížel si Victumuly s obnoveným zájmem. Jedině podle tenkých proužků kouře stoupajícího z komínů poznal i na tu vzdálenost, že město není opuštěné. Jeho opevnění bylo monumentální – za hlubokým příkopem se tyčily vysoké kamenné

hradby, na nichž byly v pravidelných rozestupech rozmístěny věže. Na opevnění budou nepochybně katapulty. Se svými muži by neměl šanci na úspěch. Na východní straně města se klikatila široká řeka Padus, díky níž byl tento kraj tak úrodný. Směrem na západ ležela další zemědělská oblast. Hanno uviděl obrys velké villy s přilehlými hospodářskými staveními. Nemohl někdo zůstat uvnitř? Klidně mohl, napadlo ho. Nějaký tvrdohlavý statkář se tak blízko hradeb možná cítil v bezpečí, ukryl někde cennosti a zůstal v domě, dokud se nepřítel neobjeví. Za pokus to stálo. Mohli by se tam podívat za tmy, a kdyby neuspěli, třeba by aspoň našli nějaké jídlo. Pokud by jeho plán selhal, mohli by vyrabovat všechny okolní ulice.

Zaváhal. Plán měl ale jednu vadu – že se prozradí obráncům. Kdyby zjistili, že jeho značně oslabená falanga je tam sama, mohli by na ně zaútočit. S největší pravděpodobností by přitom zemřel on i jeho vojáci. To se nesmí stát, řekl si. Copak tady nedokážou objevit něco užitečného? Byl mrzutý, že ho nic nenapadlo. Mohlo by mu to otevřít další příležitosti. Mohl by se proslavit při obsazení města. A pokud ne teď, tak třeba v další bitvě a Hannibal by se přesvědčil, že mu zase může důvěřovat.

* * *

Čas do setmění se vlekl. Hannovi vojáci, jichž nebyly ani dvě stovky, reptali čím dál víc. Už tolik dní jim byla zima a strádali, ale dosud si mohli každý večer rozdělat oheň. Jenže teď jim to Hanno zakázal, a tak si jen přes pláštěnky přehodili deky a podupávali v lesíku, aby se zahřáli. Vsadil na to, že ve ville objeví zásoby jídla, a tak vojákům dovolil, ať snědí poslední příděly. Celé odpoledne je pak obcházel, jak ho to naučil otec Malchus. Vtipkoval, podělil se s nimi o sušené maso, co mu zbylo, a mnohé oslovoval jmény, která se předtím pečlivě naučil nazpaměť.

Kopiníci – v červených tunikách a špičatých bronzových přilbicích, jaké vídal i v Kartágu, když byl malý – byli skoro všichni veteráni, dostatečně staří na to, aby to mohli být jeho otcové. Účastnili se tolika tažení, že si to Hanno ani nedokázal představit. Následovali Hannibala z Hispánie přes Alpy až do nitra nepřátelské země a cestu nepřežila víc než polovina z nich.

Ještě před několika týdny by se Hanno nejspíš vyděsil, kdyby se stal jejich velitelem. Prodělal sice ještě v Kartágu základní výcvik, ale nikdy nevedl vojenskou jednotku. Takže když ho Hannibal jmenoval velitelem, musel se to hodně rychle naučit. Stalo se to po Hannově skoro zázračném útěku z otroctví, když se s generálem vydal na sever. Od té doby vedl Libyjec během jednoho přepadení a potom v divoké bitvě u Trebie. Pořád se našlo pár vojáků, co na něj vrhali nedůvěřivé pohledy, když si mysleli, že se nedívá, ale zdálo se, že u většiny si získal respekt. Měl štěstí, že při nedávném střetnutí s nepřítelem zachránil život zástupci velitele Muttumbaalovi. Mutt se k němu teď choval s patřičnou úctou, což Hannovi výrazně pomohlo.

Začalo se šerit a Hanna napadlo, že jen díky tomu vojáci nepřešli od reptání k něčemu horšímu. Chvilí čekal, dokud z ruky, kterou si dal před obličej, neuviděl jen rozmazanou šmouhu, a teprve potom vydal povel k odchodu. Většina lidí uléhala k spánku brzy po setmění, a pokud někdo ve ville zůstal, zachoval by se stejně. Vojáci jeho rozhodnutí uvítali a vyrazili z lesa. Zvedali a spouštěli těžké kulaté štíty nebo mávali kopími, aby si uvolnili svaly ztuhlé zimou. Ozýval se cinkot drátěných košil, které mnozí z nich stáhli padlým u Trebie, a vrzání sandálů na zmrzlé půdě. Tu a tam někdo potichu zakašlal. Na rozkaz důstojníků se seřadili do útvaru dvacet mužů na šířku a deset do hloubky. Brzy byli připraveni. Od úst jim stoupala pára a ve vzduchu bylo cítit napětí. Hradby byly daleko, ale Hanno i na tu dálku viděl, jak se po nich pomalu pohybují červené tečky. Byli to chudáci legionáři, na které připadla hlídka. Ušklíbl se. Římané nahoře nemají ani tušení, že je ze tmy pozoruje jeho falanga a že pochodně jejich stráží jim poskytují dostatek světla na cestu k ville.

„Připraveni?“ zasyčel.

„Připraveni a už se nemůžeme dočkat, pane,“ odpověděl Mutt, jeho štíhlý, neustále zamračený zástupce. Nebylo divu, že si všichni jeho těžce vyslovitelné jméno zkracovali.

„Postupujte krokem. A co nejtišeji. Žádné mluvení!“ Hanno počkal, až jeho rozkazy pošlou dál, a potom vyrazil do tmy. V jedné ruce svíral štít a ve druhé útočné kopí.

Zastavil se přibližně v místech, kde to podle jeho odhadu nebylo dál než tři sta kroků k městskému opevnění, a dal

znamení Muttovi, ať se muži taky zastaví. Díval se nahoru na hradby a pozorně naslouchal. Zatím byli mimo dostřel katalpultu a ukrývala je tma, takže riziko, že je objeví, nebylo příliš velké. Když zaslechl, jak si strážci povídají, byl si skoro jistý, že projdou nepozorovaně. I tak se mu cestou ke ztemnělé ville sevřel žaludek. Vtom někde zahoukala sova. Vyděsilo ho to. Cítil, jak se mu naježily chlupy na krku, ale okamžitě strach zapudil. Její houkání nepřinese Kartagincům smůlu. O téhle římské pověře se dověděl, když sloužil u Quintovy rodiny, a byl rád, že ji jeho muži neznají.

Pomalu se kradl dál. Villa se tyčila ve tmě, tichá jako nějaká obrovská hrobka. Hannovi se znovu sevřel žaludek, ale nezačal se. Všechny ty pitomý domy v Itálii vypadají v noci stejně, řekl si v duchu. Ani psi neštěkají, protože odešli s obyvateli domu do města. Jestli je to tak, našeptával mu pochybovačný hlas uvnitř, nenajdeš nic. Jsi hlupák, když si myslíš, že by tam nechali nějaké jídlo. Každé sousto bude ve Victumulích potřeba.

Hanno si vybavil rady, které mu nejstarší bratr Sapho ve-důležitě uděloval, a zatnul zuby. To, co dělá, aby získal nějaké informace, je rozumné. Teď už se nevrátí. Cestu tam i zpátky zvládnou rychle. Rozhodl, že Mutt s většinou vojáků budou hlídat venku, jestli se z města neblíží vojáci. V takovém případě ho Mutt zahvízdnutím upozorní, ať se v tichosti stáhne. Zatímco jeho zástupce zůstane na stráž, k domu vyrazí čtyři skupiny po deseti mužích. Skupina v čele s Hannem se vplíží dovnitř a ostatní tři, vedené spolehlivými kopiníky, zase prohledají hospodářská stavení, jestli tam nezůstaly nějaké zásoby.

Hanno se potichu přiblížil k malému oknu villy obrácenému na jih a škvírami mezi dřevěnými okenicemi nahlédl dovnitř. Dlouho naslouchal, ale nic se neozvalo. Uklidnilo ho to, a tak nechal vystoupit čtyři skupiny.

„Budte opatrný, pane,“ zašeptal Mutt.

„Budu. Pamatuj na to, že jestli poblíž objevíte římské vojáky, stáhnete se zpět. Nechci přijít o muže ve zbytečné potyčce.“

„Ale co bude s vámi, pane?“

„Ustoupím hned po vás.“ Hanno se na Mutta sebevědomě usmál. „A teď se vrať na místo.“

Mutt zasalutoval a zmizel. Hanno sledoval, jak mu většina falangy mizí z dohledu, a pak vyrazil se svou skupinou vpřed.

Další tři postupovaly vedle něj a kopiníci je vedli souběžně s tou Hannovou. Prošli kolem východních hradeb a zastavili se na rohu budovy, za níž bylo nádvoří. Než se Hanno odvážil dál, rychle to tam obhlédl. V šeru toho moc neviděl, ale rozeznal obrysy dlážděných cest, upravených rostlin a ořezaných stromů. Byla to zahrada. Kousek dál směrem k městu budou zřejmě kůlny, stáje a velký chlív. Nikde ani živáčka. Uklidnilo ho to a obrátil se ke třem kopiníkům v čele. „Prohledejte všechny budovy. Berte jenom jídlo. Dávejte pozor. Když narazíte na vážnější odpor, stáhněte se. Nechci v té tmě žádné hrdinství. Je to jasný?“

„Ano, pane,“ odpověděli potichu.

Hanno zašel za roh a vytušil, že ho vojáci následují. Ozvalo se cinknutí, jak někdo narazil kopím do přilbice muže před sebou. Hanno se rozzlobeně ohlédl přes rameno, ale nezastavil se. Ten zvuk naštěstí nebyl tak hlasitý, aby probudil člověka, který mohl být uvnitř villy. Pomalu procházel kolem zdi a hledal hlavní vchod. Našel ho o dvacet kroků dál, byly to typické dřevěné dveře, pobité kovovými pásy, a byly zavřené. Zatlačil prsty na dřevo. Dveře nepovolily, a tak zatlačil o trochu silněji. Žádná změna. Rozbušilo se mu srdce. Že by uvnitř někdo byl, nebo jen obyvatelé domu při odchodu dveře zamkli?

V zádech cítil nespokojené pohledy vojáků, ale nevšímal si toho. Řešil těžké dilema: pokud by byl někdo uvnitř, probudilo by ho, kdyby se pokusil dostat dovnitř násilím, jenže vzdát to nechtěl. Kdyby se ale ukázalo, že v domě nikdo není, promarnil by příležitost. Odstoupil ode dveří, podíval se nahoru a snažil se odhadnout, jak vysoko je střecha. Odložil štít a kopí a kývl na tři nejbližší vojáky. „Bogu, ty půjdeš se mnou.“ Když největší z trojice přiběhl, Hanno ukázal na ostatní. „Vy dva nám pomůžete nahoru.“

Nechápavě se na něj dívali.

„Bogu a já vylezeme nahoru, seskočíme na druhé straně a otevřeme vrata zevnitř.“

„Nemám jít místo vás, pane?“ zeptal se starší z dvojice. „Abyste neměl problémy.“

Hanno o jeho návrhu vůbec neuvažoval. Rozzlobilo ho to. „Ne. Zabere to jen chvilku.“

Poslušně k němu popošli a nastavili ruce, aby oběma pomohli nahoru.

Hanno si na spojené ruce stoupl jednou nohou a vojáci ho vyzvedli. Rozpažil a snažil se udržet rovnováhu, přidal i druhou nohu a vyhoupl se na střechu. Jakmile se dotkl tašek, spodní část jeho pancíře hlasitě zarachotila. Sakra! Zůstal přikrčený a ani se nehnul. Na okamžik přestal dýchat, ale nic se nestalo. Potom uslyšel, jak někdo vešel na nádvoří. Zakašlal, zachrčel a odplivl si. „Mizerný kočky,“ zamumlal latinsky. „Pořád lezou po střeše.“

Hanno čekal s bušícím srdcem, až se muž vrátí na své místo. Musí to být správce, napadlo ho. Takže majitel je možná doma. Co teď? Rozhodl se okamžitě. Kdyby odešel a už nepátral dál, musel by si celý život vyčítat, že promarnil příležitost zjistit pro Hannibala něco důležitého. Jaké mu hrozí riziko? On a Bogu si s nějakým starým slabým otrokem snadno poradí. Ten hlupák si nejspíš šel zase lehnout.

Naklonil se a kývl na Bogua, ať vyleze na střechu za ním. Sykl na něj, ať nerachotí drátěnou košilí. Voják se pohyboval potichu jako duch.

„Zaslechl jsem dole nějakého člověka,“ pošeptal mu nahoře Hanno. „Půjdu první. Ty slezeš potom.“ Sám si dával veliký pozor, aby se pancířem nebo koncem pochvy nedotkl tašek, a plížil se dál po kolenou.

Jakmile se dostal na hřeben střechy, podíval se dolů. Nádvoří bylo typicky římské. Mělo tvar obdélníku a připomínalo mu Quintův dům. Vedly po něm cestičky, lemovaly ho sestříhané keře a sochy. Skoro celý zbytek prostoru, jemuž dominovala fontána uprostřed, která teď byla zamrzlá, vyplňovaly ovocné stromy a nízké řady vinné révy. Nikde nebylo ani živáčka. To Hanna uklidnilo a opatrně se přesunul na vnitřní stranu střechy. Uvědomil si, že má-li se dostat bezpečně dolů, musí si sednout. Jenže tím by riskoval, že mu na taškách znovu zarachotí pancíř a upozorní správce. Zbývala jediná možnost – sejít dolů vestoje. Postupně nabere rychlost, a až se dostane na kraj střechy, seskočí. Se svým plánem se svěřil Boguovi a poručil mu, ať ho ihned následuje. Předpokládal, že vzdálenost mezi okrajem střechy a mozaikovou dlažbou dole se přibližně rovná

jeho výšce. Překulí se, rychle vyskočí, tasí meč, zabije správce a otevře vrata svým vojákům.

Nečekal, že spadne rovnou na správce, který očividně zůstal venku.

Ve skutečnosti to nebyl žádný správce, ale zkušený *triarius* v plné zbroji.

Hanno si uvědomil, že je něco špatně, když se oba svalili v jednom chumlu na zem. On naneštěstí dopadl hlavou na dlažbu. Přestože přilbice náraz hodně utlumila, na okamžik zůstal omráčený. Navzdory velké bolesti se snažil rychle zoriento-
vat. Jako by to nestačilo, rozzuřený *triarius* mu dal ránu, až znovu udeřil přilbicí o zem. Přesto se mu podařilo vysmeknout se a vstát. *Triarius* udělal totéž. V mihotavém světle lampy ve výklenku zdi si jeden druhého prohlíželi, evidentně zaskočení tím, co viděli.

Co tam u Baala Hammona dělá legionář? pomyslel si Hanno a snažil se zachovat klid. Určitě nebude sám. „Bogu! Skoč.“

„Bohové na nebi, ty patříš k Hannibalovi. Vstávejte! Vstávejte! Útočí na nás!“ zařval Říman.

Hanno se podíval na vrata a krve by se v něm nedořezal. Nebyla pouze zavřená na závoru, ale visel na nich velký zámek. Znovu pohlédl na *triaria*. Na kovovém opasku měl zavěšený svazek klíčů. Hanno zaklel a vytáhl z pochvy meč. Jejich jediná šance byla zabít co nejrychleji Římana a pustit dovnitř ostatní muže.

Triarius znovu křikl na své druhy a tasil *gladius*. „Ty smradlavej guggo!“

Nebylo to poprvé, co Hannovi nadávali „malá kryso“, ale stejně ho to popudilo. Místo odpovědi bodl nepřítele do břicha. Zasmál se, když *triarius* uskočil do strany a jeho ránu nedokázal odrazit. „Smradlavej? Ty smrdíš hůř než stoka.“

Ze střechy se ozvalo hlasité dupání, což signalizovalo, že se blíží Bogu. Kopiník si vedl chytře. Dopadl vedle *triaria*, ale z druhé strany. Ten hlasitě zaklel, jenže bojovat s nepřítelem na obou stranách nedokázal. Místo aby utekl, odhodlaně ustoupil do podloubí před vchodem, čímž zabránil Kartagincům, aby se dostali ke dveřím.

Podle povyku, který se ozýval na nádvoří, Hanno pochopil, že nemají moc času. „Na něj, Bogu!“ vykřikl. Jakmile se kopiník přiblížil, Hanno naznačil, že *triariovi* zaútočí na levou nohu,

ale když se Říman snažil uskočit, Hanno napráhl pravou ruku a jílce meče ho udeřil do obličeje. Podle křupnutí poznal, že mu zlomil nos. Triarius zařval bolestí, zavrával dozadu a z nosu mu crčela krev. Hanno pokračoval bleskurychlým výpadem a vši silou mu zabodl meč do masa těsně nad drátěnou košilí. Hrot meče zaskřípal o obratel a zajel do triariova těla téměř po záštitu. Triarius poulil oči a bezmocně pohyboval rty. Z levého koutku mu vytekl krvavý hlen a bylo po něm.

Hanno s námahou vytáhl meč a zavřel oči před krvavou sprškou, která z nepřítele vytryskla. Když se jeho mrtvola zhroutila na zem, stoupl si nad ni a zoufale se snažil strhnout klíče z opasku. Rychle se ohlédl, ale hned toho litoval. Přes nádvoří se k nim hnál přinejmenším tucet napůl svlečených triariů. „Zadrž je!“ křikl na Bogua a otočil se k vratům. Z druhé strany do nich bušily pěsti. „Pane! Jste v pořádku? Pane!“ volali jeho muži. Hanno šetřil dechem a neodpověděl. Nejdřív zvedl závoru. Vybral jeden klíč, zasunul ho do masivního zámku a pokusil se s ním otočit doleva. Nepohnul se. Zkusil to na opačnou stranu. Nic.

Horečně vybíral jiný klíč. Na dlažbě klapaly sandály. Ozval se rozzuřený jekot, když Římané uviděli triariovo mrtvé tělo. Vtom Bogu vydal bojový pokřik a Hanno za sebou uslyšel třesk zbraní. Jsou blízko. Moc blízko. Marně zápolil s klíčem, stále se mu nedařilo zasunout jeho široký konec do otvoru. Musel se hodně přemáhat, aby nezapnikal. Když se uklidnil, klíč do zámku zastrčil. Hodil se tam líp než předchozí dva, a tak zadoufal. Otočil doleva a nic. Neodradilo ho to a začal točit doprava. Vtom někdo přidušeně vyjel bolestí. „Jsem zraněný, pane,“ sykl Bogu.

Hanno se ohlédl, což byla fatální chyba. Okamžitě na něj zaútočili dva triariové. Bogu vrhl kopí na toho, co neměl *scutum*, ale vzápětí se k němu přiblížil ten druhý. Triarius do kopiníka narazil štítem a přitiskl ho ke zdi. Hanno si uvědomil, že tomuhle nejde o zabití jeho kopiníka, ale že chce umožnit svým druhům, aby se dostali blíž k němu. Obrátil se zpátky k vratům, ale bylo příliš pozdě. Už nestihl otočit klíčem v zámku. Vtom ucítil silnou ránu do temena. Před očima se mu míhaly hvězdičky a svět se mu zúžil do tmavého tunelu. Vnímá jen svou ruku a jak mu z ní pomalu padá klíč, který se neotočil dostatečně, aby zámek odemkl. Z dálky k němu doléhal křik jeho mužů, který se mísil

s křikem triariů. Chtěl zavolat, že už jde, ale hlas ho zradil. Opouštěly ho síly a podlomila se mu kolena.

Potom se propadl do tmy.

* * *

Hanno se probрал, když mu na hlavu vylili džber vody. Kašlal a plival. Snažil se zorientovat a cítil strach i vztek zároveň. Ležel na zádech na studené kamenné podlaze a netušil, kde je. Zkusil vstát, ale ruce a nohy měl svázané. Přestože ho hlava nesnesitelně bolela, mrkal, aby se zbavil vody z očí. Dva muži – jak poznal, triariové – si ho prohlíželi a posmívali se mu. Nad nimi rozeznal nízký strop nějaké kobky. Zmocnila se ho panika. Kde to sakra je?

„Užil sis krátký spánek?“ zeptal se muž nalevo od něj. Tvářil se neurvale a šilhal.

„Byls mimo hezky dlouho,“ dodal jeho druh s předstíraným soucitem. „Teď je čas na krátký rozhovor.“

Hanno tušil, že to bude hodně bolet. Bedlivě naslouchal. Neslyšel zvuk boje. Žádné řinčení zbraní. To ho vyděsilo. Mutt a jeho muži jsou pryč. Tedy jestli je pořád ještě ve ville.

První triarius se pohrdavě zasmál, protože pochopil, co se mu honí hlavou. „Tady ti nikdo nepomůže. Jsme v bezpečí uvnitř Victumul.“

Někdo zasténal. Hanno se podíval doleva a zjistil, že Bogu leží pár kroků od něj. Velká krvavá skvrna na tunice v oblasti břicha a zranění na pravé holeni nevěstily nic dobrého.

Jsem tu jen já a Bogu. Hanno ze sebe vychrlil několik sprostých kartaginských nadávek.

Muž se znovu pobaveně ušklíbl. „Divíš se, proč tví chlapi nevyrazili vrata, co?“

Právě na to Hanno myslel, ale nedal to na sobě znát. Nemají tušení, že umí latinsky.

„Utekli, hned jak jsme spustili poplach,“ řekl ten druhý svému kamarádovi. „Nemohli jsme uvěřit svému štěstí. Museli si myslet, že sem přijdou posily z města. Pitomci.“

Hanna přemohla únava. Jenom splnili moje rozkazy, pomyslel si.

Ten druhý se ušklíbl. „Jen kdyby věděli, že troubení je jediná podpora, co dostaneme.“

Hannovi se při tom pomýšlení udělalo zle. Zavřel oči, ale kopanec do žeber a následující bolest ho přinutily znovu je otevřít. Zkusil se před dalším kopancem odkulit, ale chytil ho do zad. Připravil se na novou ránu.

„Nechte toho,“ vyštěkl kdosi. „O tom, jak a kdy budou tyhle dva všiváci potrestaný, rozhodnu já.“

Bylo slyšet, že si muži stoupli do pozoru. „Ano, pane. Omlouváme se, pane.“

„Postavte ho.“

Hanno cítil, jak ho čísi ruce chytily v podpaží a zvedly. Kolem něj to vypadalo ponuře. Čtvercovou místnost s kamennou podlahou bez oken osvětlovaly tři malé lucerny, které poskytovaly dost světla, aby viděl mokré stěny a na jedné straně stůl s děsivými kovovými nástroji. Měly buď ostré špice, nebo nebezpečné ostří. Rozpálená kamna slibovala další způsoby mučení. Důstojník, který vešel, mlčky a nevzrušeně sledoval, jak Hannovi zvedli ruce a za provaz uvázaný kolem zápěstí ho zavěsili na hák houpající se u stropu. Jakmile zatížil ramenní klouby plnou vahou, bolest se stala ještě nesnesitelnější. Zoufale se snažil došlápnout na zem. Byla tak blízko – mohl se jí dotknout špičkami sandálů, ale dokázal se postavit jen na pár okamžiků. Tak ukrutně to bolelo, že sotva lapal po dechu. Přesto zvedl hlavu.

Zděsil se, když podsaditého důstojníka před sebou poznal. Měl hranatou bradu, hladce oholenou tvář a bylo mu tak pětatřicet. Toho muže měl na mušce, když se asi před týdnem utkali s římskou hlídkou. Nechal ho naživu, jen aby mohl zachránit Mutta. *Měl jsem ho zabít.* Hanno se cítil příšerně, sotva na to pomyslel. Kdyby toho člověka neušetřil a on by zemřel, zemřel by i Mutt a Hanna by dneska stejně zatkli, jen by stál před jiným trýznitelem. Nicméně se zdálo, že ho muž nepoznal. Existovala mizivá šance, že by to mohla být jeho výhoda, přesto se té naděje chytil.

Důstojník se na něj zlomyslně usmál. „Bolí to, co? Buď rád, že jsem jim neporučil, ať ti svážou ruce za zády. Hned jak by tě zvedli, vykloubili by ti ramena.“ Když Hanno neodpověděl, zamračil se. „Nerozumíš ani slovo z toho, co jsem řekl, co?“

Hanno mlčel.

„Přivažte i toho druhého,“ přikázal důstojník.

Hanno sledoval s bezmocným vztekem, jak přivlekli sténajícího Bogua a zavěsili ho vedle něj. Kopiník na něj soustředil svůj pohled. Pokusil se o úsměv, vyšel z toho jenom škleb. „Dobře to dopadne,“ zašeptal Hanno.

„To je dobrý, pane. Nemusíte mi lhát.“

Hannovi se další slova zadržela v hrdle. Rána na břicho začala Boguovi znovu krváčet. Oba na tomhle místě zemrou. Bogu to věděl. I on to věděl. Bylo zbytečné něco předstírat. „Kéž nám bohové dopřejou bezpečnou cestu na onen svět.“

„Ticho!“ křikl důstojník a luskl prsty. „Najdi toho guggu, co tu slouží a o kterém jsme mluvili předtím.“

„Ano, pane.“ Šilhavý voják vyrazil ke dveřím.

„Nepotřebujeme otroka. Umím docela dobře latinsky,“ ozval se Hanno.

Důstojník nedal najevo, že ho to zaskočilo. „Jak to, že umíš mou mateřštinu?“ vyštěkl.

„Jako dítě jsem měl římského učitele.“

Důstojník pozvedl obočí. „Takže jsi vzdělanej gugga, co?“

„Spousta lidí u nás má dobré vzdělání,“ odpověděl Hanno odměřeně.

Důstojník se na něj překvapeně podíval. „Takže tvůj člověk taky mluví latinsky?“

„Bogu? Ne.“

„To znamená, že u vás jsou rozdíly mezi třídama stejně jako tady,“ uvažoval důstojník nahlas a s opovržením pohlédl na své vojáky. „Tvůj latinský přízvuk je jiný, než mají Řekové. Spíš se mi zdá, jako bys byl z Kampánie.“

Teď byl překvapený Hanno. Přitom nebylo divu, že mluvil jako Quintus a jeho rodina. „Žil jsem na jihu Itálie,“ přiznal.

Říman přistoupil blíž. Strčil Hanna do zad, takže se zhoupł dopředu a špičky nohou se mu zvedly ze země. Paže se mu zkroutily dozadu a zařval bolestí. „Nelži mi!“ křikl důstojník.

Hanno v zoufalé snaze ulevit náporu na ramena tlačil nohy vší silou dolů, aby se aspoň přestal houpat a zabránil další bolesti. „Je-je to pravda. Piráti zajali mě a mého kamaráda na moři mezi Kartágem a Sicílií. Prodali nás do otroctví. Koupila mě jedna kampánská rodina. Žil jsem víc než rok nedaleko Capuy.“

„Jak se jmenuje tvůj pán?“ zeptal se důstojník okamžitě.

„Nemám žádného majitele,“ odpověděl Hanno hrdě.

Rána do břicha mu vyrazila dech. Další bolest následovala, když se plnou vahou znovu zavěsil za ramena. Zvedl se mu žaludek.

Důstojník chvíli počkal a pak ho udeřil hlavou do rudého obličej. Hanno sotva lapal po dechu. „Pochybuj, že ti tvůj pán daroval svobodu, abys mohl utéct a vstoupit do Hannibalovy armády. Jestli to neudělal, znamená to, že jsi pořád jeho otrok. Rozumíš?“

Nemělo smysl se hádat, ale Hanno zuřil. „To, že mě zajali piráti, ze mě neudělalo otroka, sakra. Jsem svobodný muž. Kartaginec.“

Vysloužil si za to obrovskou ránu, po níž vyzvrátil všechno, co mu zůstalo v žaludku. Litoval, že to nedolétlo důstojníkovi na nohu, ale Říman ustoupil do bezpečné vzdálenosti. Trpělivě čekal, dokud Hanno neskončil, a pak mu zasyčel do ucha: „Jestli tě prodali římskému občanovi, jsi jeho otrok, ať se ti to líbí nebo ne. O tom se s tebou nebudu hádat, a jestli máš rozum, nebudeš se hádat ani ty. Jak se tvůj pán jmenuje?“

„Gaius Fabricius.“

„Nikdy jsem o něm neslyšel.“

Hanno čekal další ránu, ale nepřišla. „Jeho manželka se jmenuje Atia. Mají dvě děti. Quinta a Aurelii. Jejich statek je asi půl dne cesty z Capuy.“

„Pokračuj.“

Hanno popsal do detailů svůj život ve Fabriciově domácnosti, včetně přátelství s Quintem a Aurelií, i návštěvu Caia Minucia Flacca – vysoce postaveného šlechtice – u nich doma. Pomlčel jen o dozorcí Agesandrovi, který mu udělal ze života peklo, i o svém pátrání po kamarádovi Suniatonovi.

„Dobrá, to stačí. Možná jsi byl otrok v Capui.“ Důstojník o tom uvažoval. „Takže jsi utekl, když ses dověděl, že Hannibal přišel do Předalpské Galie?“

Hanno by se raději propadl, než by předstíral, že se vykradl v noci jako vlk. „Ne. Nechal mě odejít syn mého pána Quintus.“

Důstojník tomu očividně neuvěřil. „Myslíš, že ti to spolknou?“

„Je to pravda.“

Ozvalo se nedůvěřivé zasyčení. „Kde byl jeho otec, když se tohle stalo? A jeho matka?“

„Fabricius sloužil v armádě. Atia netušila, co Quintus chystá.“

„Je to zrádce. Takovýho syna bych si nepřál.“ Důstojník zakroutil hlavou. „Ale na tom nezáleží. Chci vědět, proč jste se ty a tví lidi potloukali v noci kolem týhle villy.“

Nezáleží na tom, jestli se to důstojník dozví, pomyslel si Hanno. „Doufal jsem, že tady najdu někoho, kdo mi prozradí, kolik obránců je ve městě.“

„A našels ho. Mě,“ zavrčel důstojník. „Jenže já ti to neřeknu.“
Ty svině.

„Takže sháníš informace pro Hannibala?“

Hanno přikývl.

„Říká se, že sem jeho armáda míří. Je to pravda?“

„Ano.“

„Kolik vojáků má?“ zeptal se po kratičké pauze.

„Asi tak padesát tisíc,“ zalhal Hanno.

Důstojníka to ohromilo a Hanno z toho měl škodolibou radost. „A každý den se k němu přidávají další Galové.“ Ve chvíli, kdy ta pravdivá slova vyřkl, věděl, že zašel příliš daleko. Další rána byla nejtvrďší ze všech. Bolestí se mu zatmělo před očima. Probral se, když mu důstojník vlepil facku.

„Myslíš, že tohle je špatný? Jenže to není nic proti utrpení, co bude následovat. Až s tebou mí chlapi skončí, budeš jen kus hadru.“

Hanno sledoval důstojníkův pohled na nástroje na stole. Zvedl se mu žaludek. Za jak dlouho bude prosit o milost? Pomočí se? Dopřál by mu Říman rychlý konec, kdyby se zmínil, že mu zachránil život? Zastyděl se. *Zachovej si svou hrdost!*

„Ty římská svině,“ zachraptěl Bogu špatnou latinou. „Počkej. Na... bolest... Hannibalova armáda ti způsobí. Hannibal... lepší generál, než... máte vy.“

Hanno vrhl na Bogua varovný pohled, ale bylo příliš pozdě.

„Rozpal mi železo!“ křikl důstojník. Popošel k Boguovi a vrazil mu zařatou pěst doprostřed krvavé skvrny na břicho.

Bogu vyjekl bolestí a důstojník se rozesmál.

„Nech ho. Je zraněný!“ křikl Hanno.

„Což znamená, že bude mluvit ochotněji. Když ten pes chcípne, budu mít ještě tebe.“

Hannovi se na okamžik ulevilo, ale zároveň si vyčítal, že Bogu bude trpět první. Možná to udělal schválně.

„Přiveď toho otroka. Musím rozumět, co ta zraněná svině říká, a nemůžu věřit tomu druhýmu, že to přeloží správně.“

Šilhavý voják rychle zmizel.

Důstojník stál nad kamny a netrpělivě podupával nohou, dokud druhý legionář neprohlásil, že železo je dostatečně rozpalené. Říman vzal druhý konec nástroje do kusu tlusté látky a zvedl ho do výšky. Hannovi naskočila husí kůže. Špička byla rozžhavená do ruda. Snažil se vysvobodit si zápěstí, ale jen si ještě víc ublížil.

„Tohle by mělo zastavit krváčení,“ uvažoval důstojník.

Bogu vytřeštil oči hrůzou, když k němu Říman pomalu přistoupil, ale nevydal ani hlásku. Hanno ho obdivoval.

Ssss. Důstojník se zamračil a soustředěně přejížděl železem kopiníkovi po zranění na břiše.

Bogu táhle zavyl, až to drásalo uši.

„Ty mizerná svině,“ zařval Hanno a zapomněl na vlastní bolest.

Důstojník se rychle otočil a namířil rozpálený konec Hannovi do obličej. Ten se vyděšeně na špičkách nohou o kousek odsunul dozadu, ale dál to nešlo. Říman s úšklebkem přiblížil železo na prst od jeho pravého oka. „Chceš si taky trochu užít?“

Hanno neodpověděl. Pořád mu v uších zněl Boguův nářek a musel vynaložit veškeré síly, aby zůstal stát. Uvědomoval si, že mu svaly na nohách vypovídají službu a chytá ho křeč do prstů, jak se je snažil udržet na zemi. Za pár vteřin mu pukne oko pod rozpáleným železem. Velký Baale Safóne, modlil se. Pomoz mi.

Dveře se otevřely, vešel šilhavý voják a za ním muž v ošuntělé tunice. Podle kudrnatých vlasů a snědé pleti Hanno usoudil, že by to mohl být některý z tisíců jeho krajanů Kartaginců. Důstojník se otočil a dal železo pryč. „Konečně.“ Podíval se přísně na otroka. „Umíš latinsky?“

„Ano, pane.“ Otrok pohlédl na Hanna a Bogua. V hnědých očích se mu mihl soucitný výraz, ale ihned ho potlačil.

„Dobrá. Chci, abys přeložil každé slovo, které tenhle lump řekne.“ Železem ukázal na Bogua, pak nástroj vložil do kamen a vybral si další. „Jak velká je Hannibalova armáda?“

Otrok to přeložil.

Bogu něco zamumlal.

„Co řekl?“ zeptal se důstojník.

„Je větší než armáda, jakou dokáže shromáždit Řím,“ přeložil otrok vystrašeně.

„Bohové nad námi, tenhle hlupák mi taky neřekne pravdu.“ Důstojník se shýbl a přiložil železo Boguovi na řeznou ránu na levém stehně. Další zasyčení. Další bolestný křik. Bogu ucukl nohou, ale byl tak slabý, že nedokázal zabránit Římanovi, aby ho spálil. „Má padesát tisíc vojáků,“ křikl.

Otrok jeho slova zopakoval latinsky.

Důstojník se podíval na Hanna, který by pokrčil rameny, kdyby mohl. „To jsem ti přeci řekl.“ Doufal, že mu na to Říman skočil, ale když se zamračil, pochopil, že se spletl.

Důstojník si šel prohlédnout nástroje na stole. Spokojeně vykřikl nadšením a zvedl dlouhé železo, na jehož konci bylo písmeno F. Ukázal ho vítězoslavně Hannovi. „Vidíš to? F znamená *fugitivus*. Naše krátké setkání možná přežiješ, ale s tímhle znamením nezapomeneš, co jsi zač, ať už ti v životě zbývá sebevíc času.“

Hanno sledoval s narůstající hrůzou, jak se dlouhá tyč noří do kamen. Už dřív viděl uprchlého otroka označeného stejně a ze svrážštělého F na mužově čele se mu udělalo zle. Teď ho čeká stejný osud. Škubl pouty a snažil se uvolnit si zápěstí, ale přivodil si tím jen novou bolest v pažích a ramenou.

Důstojník uchopil jiné rozžhavené železo a znovu přistoupil k Boguovi.

„Co je to za lidi, pane?“ odvážil se ho zeptat otrok.

Důstojník se zarazil. „Jsou to vojáci, co slouží Hannibalovi. Zajali jsme je před hradbami.“

„Hannibalovi?“ zopakoval otrok pomalu.

„Správně, ty hlupáku.“ Důstojník zvedl výhružně železo a muž se nahrbil.

Vsadel bych se, že ti poskočilo srdce při tom pomyšlení, napadlo Hanna. Kéž by bohové přivedli naše vojsko k bráně co nejdřív. A téhle zrůdě a jejím přísluhovačům zařídili dlouhé umírání. Ale moc dobře věděl, že jeho rodina a jeho druhové přijdou pro Bogua a pro něj příliš pozdě.

Byl čas připravit se na smrt.

Před Placentií

V počáteční panice po porážce u Trebie se podařilo uprchnout do bezpečí za městské hradby jen Quintovi a jeho otci. Krátce po nich dorazil i konzul Sempronius Longus, který vedl do bitvy římské vojsko a zachránil před zmasakrováním deset tisíc legionářů. Dostal se tam i druhý konzul Publius Cornelius Scipio, který nebyl schopný velet vojákům v poli potom, co utrpěl zranění v předchozím boji u řeky Ticinus. Placentia brzy praskala ve švech. Už po dvou dnech rozkázal Longus otevřít bránu. Vyvolalo to všeobecné zděšení, ale konzul zachoval klid. Skoro všichni muži odešli. Na přímý Longův rozkaz se polovina lidí postavila na stráž a zbytek budoval velký přechodný tábor. Quintus jako jeden z mála jezdců, kteří se z bitvy vrátili, byl okamžitě vyslán na hlídku. Měl za úkol varovat své druhy, kdyby se v dohledu objevily kartaginské jednotky.

První den byl zdaleka nejhorší. On, jeho otec Fabricius a asi čtyřicet jezdců – zbytky z mnoha oddílů – hlídkovali víc než pět mil západně od Placentie na území, které nyní ovládal nepřítel. Quintus byl nervózní, nedokázal zahnat vzpomínky na jatka, která rozpoutalo Hannibalovo vojsko. Na některých účastnících hlídky bylo vidět, že se bojí. To Fabricius byl naopak klidný a choval se obezřetně a uvážlivě. Otcův klid na Quinta zapůsobil a postupně se uklidnili i ostatní. Pomohlo i to, že nespatriili žádné nepřátelské jezdce. Zprávy o tom, jak skvělý velitel Fabricius je, se rychle rozšířily a v následujících dnech se k němu přihlásili všichni římsští jezdci, co se dostali do Placentie. Na své podřízené byl přísný a trval na tom, aby dvakrát denně

hlídkovali a hodiny se věnovali výcviku. Ani Quintus neměl žádné zvláštní úlevy, spíš byl na něj Fabricius přísnější než na ostatní a ukládal mu i další povinnosti. Vysvětloval si to tak, že ho tím otec trestá za to, že dal svobodu Hannovi a jak sám vyrazil svévolně na sever, aby se přidal k armádě, což otec neschvaloval. Proto jen zatnul zuby, plnil rozkazy a nestěžoval si.

Toho rána Fabricia nečekaně povolali na schůzku s konzuly. Quintus a jeho druhové přestávku v každodenní dřině nadšeně uvítali. Sice je hlídka nemine, ale nebude to dřív než odpoledne. Quintus si chtěl nečekanou pauzu co nejvíc užít, a tak zamířil spolu s Calatinem, který jako jediný z jeho kamarádů přežil Trebii, do Placentie. Jenže dobrá nálada je brzy opustila, stejně jako touha po dobrodružství. Většina vojáků sice pobývala mimo hradby, ale úzké ulice byly jako vždycky přeplněné. Všichni, co se tlačili davem – místními obyvateli počínaje a důstojníky a vojáky konče –, byli zbědovaní, hladoví a rozzlobení. Neustálé vlezlé vyvolávání kupců šlo všem na nervy stejně jako pokřikování hladových dětí. Quintus měl pocit, že od jeho poslední návštěvy ve městě se počet žebráků zdvojnásobil. Dokonce i polonahé děvky, které na ně zíraly z rozvrzaných schodů vedoucích k jejich bytům, požadovaly dvojnásobnou taxu než dřív. Přestože byla zima, všude silně páchla moč a výkaly. Některé krámky s potravinami byly zavřené a ty, co ještě fungovaly, nasadily horentní ceny. A víno si mohli dovolit jen boháči. Povíдалo se, že by brzy měly z pobřeží po řece Padus dorazit zásoby, ale zatím se tak nestalo. Quintus a Calatinus se nakonec celí prokřehlí, hladoví a otrávení vrátili do tábora. Pro případ, že by byl zpátky i Fabricius, se vyhnuli řadám stanů jejich jednotky a zamířili na jižní okraj, kde se nyní ubytovala Longova zbídačená armáda. Když nic jiného, aspoň si přitom protáhnou nohy.

Zvolili nejkratší cestu po *via principalis*, která protínala tábor uprostřed. Často museli uhnout z cesty, když některá centurie legionářů vyrazila ze stanů směrem na jih. Calatinus reptal, ale Quintus pěšáky sledoval s obdivem. Dřív na pěchotu hleděl spatra. Teď už ne. Nebyli to žádní pitomci, co hloubí výkopy a plahočí se pěšky, jak se jim posmívali jezdcí. Legionáři jako jediní v boji proti Hannibalovi uspěli, zatímco jezdeckvo se

muselo hodně snažit, aby si získalo ztracenou reputaci, o kterou přišlo u Trebie.

Uprostřed tábora stálo u via principalis velitelství konzulů, označené *vexillum* – rudým praporcem na žerdi. Před skupinou velkých stanů to hučelo jako v úle. Kromě obvyklých stráží přijížděli a odjížděli poslové na koních, postávaly tam skupinky centurionů zabraných do hovoru a trubači vyčkávající na rozkazy. Několika podnikavým kupcům se dokonce podařilo rozložit si zde stánky, kde prodávali čerstvý chléb a opečené klobásy. Za povolení ke vstupu museli určitě přenechat značnou část svých zásob důstojníkovi konajícímu službu u brány.

„Po tvém otci nikde ani stopy.“ Calatinus na něj mrkl. „Nejspíš se radí s Longem a dalšími vyššími důstojníky. Plánujou pečlivě další postup.“

„Nejspíš,“ souhlasil Quintus otráveně. „A já se o tom dovím na poslední chvíli.“

„Stejně jako my ostatní.“ Calatinus ho poplácal po rameni. „Mohlo by být hůř. Hannibal nás nechává na pokoji už týdny. Tady jsme v bezpečí a brzy začnou připlouvat po Padu lodě. Než se naděješ, dorazí taky posily.“

Quintus se přinutil k úsměvu.

„Co je?“ kývl Calatinus hlavou. „Pořád se bojíš, že tě otec donutí vrátit se domů?“

Nedaleko stojící voják na ně zvědavě pohlédl.

„Ne tak nahlas,“ zamumlal Quintus a přidal do kroku. „Ano, bojím.“

Když se po Trebii znovu setkal s Calatinem, ještě víc se spřátelili. Hodně si povídali a svěřil se mu se vším o Hannovi i jak Fabricius zuřil, když Quintus nečekaně dorazil k vojsku krátce před prvním střetnutím u Ticina.

„Nepošle tě pryč. Nemůže. Potřebujeme každého, kdo je k mání.“ Calatinus si všiml, že Quinta rozzlobil. „Víš, jak jsem to myslel. Ty jsi vycvičený jezdec a těch je jako šafránu. Ať už jsi podle otce spáchal jakýkoli zločin, v tuhle chvíli to je fuk.“ Calatinus hrdě vypnul hrud. „Ty a já jsme příliš cenný materiál.“

„To doufám.“ Quintus bohužel kamarádovu jistotu nesdílel, ale zvedlo mu to náladu a podařilo se mu vyhnat z hlavy všechny pochybnosti.

Když došli na jižní okraj tábora, vylezli po žebříku na hliněný ochoz. Byl deset stop vysoký a šest stop široký. Hluboký obranný příkop, vykopaný podél vnější strany hradeb, byl pokrytý ostrými větvemi. Opevnění vypadalo masivně, ale Quintus netoužil ověřovat, jestli se osvědčí. Měl stále v živé paměti porážku, kterou utřžili od Hannibala. Od té doby byla morálka vojáků dost křehká, jeho nevyjímaje. Znovu se zamyslel a pečlivě si prohlížel obzor. Už celé dny neviděli žádné nepřátelské vojáky, ale to neznamenal, že dnes to bude stejné. Ulevilo se mu, když v členité krajině, táhnoucí se mezi městem a širokým stříbrným pásem řeky Padus, nebylo vidět živou duši. Po cestě, která se klikatila ke Genui a dál, hnalo několik chlapců na pastvu ovce a kozy a k hlavní bráně se belhal stařec s mezkem a vozem plným dřeva na topení. Rovinu nalevo od něj zaplnili legionáři, kteří tam měli cvičení. Velitelé na ně hlasitě řvali, pískali a mávali holemi. Quintus by byl na jednu stranu rád pěšáky pozoroval, ale v tuhle chvíli chtěl ze všeho nejvíc aspoň na pár hodin zapomenout na boj a celou válku. Otočil se na Calatina. „Vidíš něco?“

Calatinus pokrčil širokými rameny. „Moc rád říkám, že ne.“

Všechno bylo, jak má být. Quintus si spokojeně prohlížel hradbu hrozivě vypadajících mraků nad sebou. Ledový vítr od Alp je rychle hnál na jih a za nimi následovaly další. Přeběhl mu mráz po zádech. „Do setmění začne sněžit.“

„Máš pravdu,“ souhlasil Calatinus rozmrzele. „Jestli to bude tak hrozný jako posledně, budeme v tom pitomém táboře trčet hodně dlouho.“

„A co si takhle zajet na lov, dokud to jde?“ napadlo Quinta.

„Zbláznil ses?“

Quintus do kamaráda dloubl. „Nemyslím tím ty a já. Vezmeme s sebou tak deset chlapů. To by mělo stačit, aby to bylo bezpečný.“

„Bezpečný?“ opáčil Calatinus nevěřicně a Quintovi dloubnutí oplatil. „Nejsem si jistý, že tady je něco bezpečný, ale člověk nemůže žít pořád ve strachu, co říkáš? Takže vyrazíme na vysokou?“

„Když nás Diana povede, tak jo. Kdoví. Třeba natrefíme na divočáka.“

„Teď jsi na to kápnul.“ Calatinus už byl v púlce žebříku, který vedl na opevnění. „Když budeme mít dost masa, můžeme ho vyměnit za víno.“

Quintus lezl za ním a to pomyšlení mu zlepšilo náladu.

* * *

Později Quinta napadlo, jestli to nebyl hloupý nápad. On a jeho druhové, celkem deset mužů, ujeli několik mil lesem na východ od Placentie, a jak se ukázalo, najít čerstvou stopu vysoké zvěře bylo mnohem obtížnější, než předpokládal. Přestože byli schovaní mezi buky a duby, zem v tom drsném počasí zmrzla na kost. Viděli spoustu starých stop, ale žádné novější stopy divokých zvířat neobjevili. Zahlédli pouze dva kusy vysoké, jenže vyplašená zvířata utekla dávno předtím, než muži s luky stihli přesně vystřelit.

„Pomalu se budeme muset vrátit,“ prohlásil Quintus.

„Já vím,“ souhlasil Calatinus. „Tvůj otec si nás podá, jestli nedorazíme včas na hlídku.“

Quintus se ušklíbl a přitáhl koni otěže. „Klidně se můžeme vrátit hned. Diana není v dobrém rozmaru a nečekám, že se to změní.“

Ti, co byli poblíž, souhlasně zamručeli a ty, co jeli dál, povolali zpátky. Všichni byli pro, vrátí se tedy do Placentie. Byli promrzlí a nechtěli zmeškat teplé jídlo, které se podávalo před odpolední hlídkou.

Na úzkých pěšinách museli jet za sebou, Quintus v čele, Calatinus za ním. Nevtipkovali jako na začátku, spíš si občas někdo postěžoval, jak je zmrzlý a hladový, nebo že by nejradši ze všeho strávil noc v hostinci u ohně a pil až do rána. A ještě líp, kdyby ho nějaká pěkná děvka pozvala k sobě nahoru. Quintus slyšel takové řeči snad stokrát, takže mu šly jedním uchem tam a druhým ven. Kůň znal cestu zpátky, a tak mohl v klidu přemýšlet. Myslel na Fabriciův dopis, ke kterému připsal pár slov, a doufal, že k matce dorazil. Jeho sestra Aurelia zřejmě truchlí nad smrtí svého snoubence Caia Minucia Flacca, ale aspoň teď ví, že on i otec jsou naživu. A že se jednoho dne vrátí.

Už v lepší náladě se oddal příjemnému snění o domově nedaleko Capuy. Byla tam celá jejich rodina, on, otec s matkou Atií

a taky Aurelia. Odpočívali na pohovkách kolem stolu plného vynikajících pokrmů. Kus vepřové pečeně, smažená parma s bylinkami a zapečené fazolky. Klobásy. Olivy. Čerstvý chléb. Zelenina. Quintus měl pocit, že stačí natáhnout ruku a jídla se dotkne. Cítil, jak se mu sbíhají sliny. Vzpomněl si, jak do místnosti vešel Hanno s mísou, kde byla slepice v husté arašídové omáčce, a trochu se probral. Zahrává si s ním jeho podvědomí? S pomocí bohů by mohl znovu poobědvat s rodinou, ale Hanno by tam nebyl. Kartaginec splatil svůj dluh a teď patřil k nepřítelům. Quintus nepochyboval, že pokud by se Hannovi naskytla stejná příležitost znovu, tentokrát by ho zabil. A kdyby k tomu došlo, on by musel udělat totéž. V duchu poprosil bohy, ať se to nikdy nestane. Nežádá přece tolik, když po nich chce, ať už Hanna nikdy nepotká.

Tyhle chmurné myšlenky mu zkazily náladu. Rozhlédl se na obě strany a odhadl, že jsou asi v půli cesty do tábora. Už tam brzy budeme, uklidňoval se, ale moc to nezabralo. Ještě musí urazit pořádný kus cesty. Nohy v sandálech ho zábly. Když pomyslel na kamna ve stanu, kde se může před hlídkou zahřát, připadalo mu, jako by byla na druhém konci světa.

Chvilku mu trvalo, než si uvědomil, že slyší slabé zahvízdnutí.

Ozvalo se znovu a bušení datla do stromu kousek od nich ustalo. Zaznamenal taky výstražný křik kosa a pak další. Ucítil, jak mu po čele stéká pot. Poblíž musí být lidé. Diana je přece jen neopustila. Vítr mu foukal do tváře, takže on slyšel toho, kdo zapískal, a ne obráceně. Otočil se a zvedl ruku, aby dal Calatinovi signál, že se má zastavit.

Kamarád, který byl asi dvacet kroků za ním, se zadíval dopředu. „Zvíře?“ zeptal se s nadějí v hlase.

„Ne. Máme společnost. Řekni ostatním, ať zavrou hubu.“

Calatina to překvapilo, ale okamžitě zareagoval. Rychle se otočil. „Ticho! Někdo je před náma. Ticho!“

Další zahvízdání. Quintus si pozorně prohlížel stromy před sebou, jestli neuvidí nějaký pohyb. Byl rád, že mezi holými stromy jsou velké mezery a žádný podrost, kde by se dalo ukrýt. Terén před ním se postupně svažoval až k malému bublajícímu potoku o kousek dál. Přebrodili na druhou stranu a zamířili ihned do lesa. Instinkt Quintovi napověděl, že ten, kdo hvízdá,

o něm a jeho družích nemá tušení. Pískání znělo naléhavě, spíš jako nějaký signál, kterým se dorozumívají lovci. To nebudou další Římané, přinejmenším to bylo dost nepravděpodobné. Po bitvě u Trebie by se jen málokdo odvážil tak daleko od Placentie, pokud by nebyl součástí velkého vojska. To znamená, že by to mohli být Kartaginci nebo spíš Galové. Sevřel se mu žaludek.

Moc dobře si pamatoval, čeho byli někteří Galové – údajní spojenci Říma – schopní. On i Calatinus měli štěstí, že přežili noční útok krátce potom, co dorazili, během něhož přišly desítky jejich druhů o hlavu. Doteď ho ve snu pronásledovaly rudé stopy, které zůstaly ve sněhu, když Galové se svými trofejemi uprchli. U řeky Trebie na Quinta zaútočili a málem ho zabili Galové, kteří si ke koňským postrojům přivázali lidské hlavy. Při té vzpomínce se rozzuřil. Má nevyřízené účty s každým Galem, co bojoval pro Hannibala. Zahnal zlost a zhluboka se nadechl. Zásadní je opatrnost. Mohli by za nimi jet do lesa. Mohli by být v přesile. Mohli by je přepadnout.

Pocítil zvláštní klid. Možná tady má zemřít. Jestli tomu tak je, měl by zemřít jako chlap. Jako správný Říman. A vzít s sebou co nejvíc nepřátel.

Odhodil otěže, seskočil z koně a zamířil ke Calatinovi. „Půjdeme se tam podívat.“

„A co ostatní?“

„Můžou tady počkat. Když se brzy nevrátíme, ať odjedou do tábora sami.“

Calatinus přikývl. Rychle si promluvili se zbývajícimi osmi jezdci, ale těm se to vůbec nelíbilo. Jakmile se znovu ozvalo hvízdnutí, rázem měli po náladě.

„Jen bohové vědí, kolik těch bojovníků může být. Nesmíme čekat dlouho,“ upozornil nejstarší z nich, zamračený muž jménem Villius.

„Dejte nám dost času, ať zjistíme, kdo tam je,“ odsekl Quintus. „Jinak byste mohli padnout do léčky. Můžou být všude kolem nás.“

Villius vytušil, co si o tom myslí ostatní, a řekl: „Dobře. Ale až napočítáme do tisíce, odjedeme.“

„To by nemuselo stačit,“ nesouhlasil Quintus.

„To mě nezajímá,“ odbyl ho Villius. „Nebudu se tady potulovat, aby mě zamordovali galský divoši.“

Ostatní s ním souhlasili.

Quintus se podíval rozzlobeně na Calatina, ale ten jenom pokrčil rameny. Raději nedal najevo vztek. Reakce ostatních ho nepřekvapila, jenže nesměl dlouho váhat. „Začni počítat,“ poručil Villiovi. Ten se jen ušklíbl. Quintus se k němu otočil zády a s napřaženým kopím vyrazil kupředu. Calatinus dva kroky za ním. „Počítej taky,“ zavrčel na něj Quintus.

„Provedu. Jedna. Dvě. Tři...“ spustil Calatinus.

Quintus s ním držel krok a snažil se nedělat hluk. Potichu došli ke Calatinovu koni a potom k jeho a cestou přitom obě zvířata uklidňovali. Třicet osm. Třicet devět. Starý rozeklaný buk, vyšší než nejvyšší bytový dům v Capui. Pavučina na keři, její třpytící se vzory pokryté jinovatkou. Jednotlivé listy přimrzlé k zemi, listy na kupkách, na kalužích. Nad nimi se k šedivé obloze zvedaly holé větve porostlé mechem. Uchlý dub, jehož drsný kmen, černý a rozpraskaný od úderu blesku, se opíral o vedlejší strom jako opilý. Ve větvích se mihlo něco barevného, když datel – byl to ten, kterého slyšel? – vyděšeně uletěl. Quintus se zastavil, ale nic před sebou neviděl, ani neslyšel další hvízdnutí. Ten pták se musel leknout jich. Srdce mu nepřestávalo bušit jako o závod a musel si neustále otírat pot z očí. Rozhlédl se. Všiml si, že Calatinus svírá kopí tak silně, až mu zbělely klouby na prstech, ale přesto se na něj povzbudivě usmál. Quinta to uklidnilo a pokračoval dál. *Dvě stě padesát pět. Dvě stě padesát šest.*

Párkrát se jim naskytl výhled mezi stromy, a když se cesta začala zvedat, Quintus poprvé spatřil potok. Chvíli ho pozoroval z úkrytu za mohutným bukem. Calatinus se vmáčkl vedle něj. Na téhle straně byl úzký travnatý břeh a na druhé stromy. Tak si to aspoň pamatoval. Bystřina byla většinou mělká, ale uprostřed se našla hlubší kamenitá místa. Pokaždé když voda narazila do balvanů, vystříkla do výšky. Na koni se dal potok snadno přebrodit, ale člověku, který by šel pěšky, to v ledové vodě klouzalo.

„Kde sakra jsou?“ zašeptal Calatinus. „Copak jsme si to hvízdání vymysleli?“

„To víš, že ne.“ Čtyři sta. Čtyři sta jedna. Quinta napadlo, že by se mohli vydat dolů z kopce, ale tím by se zdrželi a riskovali by, že je tam ostatní nechají. Uvědomoval si to i Calatinus.

Mlčky se rozhlíželi.

Pak se začaly snášet sněhové vločky. Nejdřív řídce, ale brzy sněžení zhoustlo. Viditelnost se zhoršovala. Možná si to Quintus jen namlouval, ale připadalo mu, že se ochladilo.

„Napočítal jsem čtyři sta sedmdesát pět,“ hlásil Calatinus. „Kolik ty?“

Quintus vzdychl a od úst se mu vznesl obláček páry. „Čtyři sta šedesát.“

„Je ti jasný, že ta svině Villius odjede, až napočítá do tisíce?“

„Můžeme zpátky běžet. To nám ušetří sto padesát z celkového počtu.“

Calatinus se zamračil, ale zůstal stát. To Quinta potěšilo.

Dívali se na potok a svaly jim tuhly zimou. Quintus napočítal do pěti set osmdesáti, aniž by si všiml něčeho neobvyklého. Usoudil, že ten, koho slyšel pískat, se musel vydat jiným směrem. Nebylo tu nic, čeho by se měli bát. Otočil se a prohlásil: „Je čas jít zpátky.“

Odpovědi se nedočkal.

Chystal se do kamaráda dloubnout, ale všiml si výrazu v jeho očích. Ohlédl se. Stálo ho velké úsilí, aby nevykřikl. Uprostřed potoka byl nějaký člověk – bojovník. Ve vlněné pláštěnce vypadal tlustý, měl vzorované kalhoty a galské boty. V ruce držel dlouhé lovecké kopí. Za ním se na druhé straně objevili dva muži, podobně oblečení, a brodili se vodou. Oba už si do luků založili šípy. Když první bojovník došel na bližší břeh, pozdravil čtvrtou postavu, která mu vyšla mezi stromy naproti.

„Myslíš, že hledají nás?“ pošeptal Calatinus Quintovi do ucha.

„Ne. Jsou na lovu. Co myslíš ty?“

„Asi jo. Ty svině jsou v klidu.“

Quintus si lovcce pozorně prohlížel. Další už se neobjevili, ale to neznamenal, že na druhém břehu není ještě někdo. První muž už stoupal k nim. „Nemůžeme tady zůstat,“ řekl a cítil, jak se ho zmocňuje panika.

„To vím.“ Calatinus škubl rty. „Stejně už se blížíme k šesti stům.“

Pomalu couvali, dokud se jim potok neztratil z očí. Ušli možná stovku kroků. Potom se ohlédl tam, kde se podle nich měli vynořit bojovníci, a začali utíkat. Co nejrychleji.

„Co bysme u Háda měli udělat?“ zeptal se bezradně Calatinus. „Stojí nám v cestě zpátky do tábora. Je to jediný brod, který jsme našli.“

„Můžeme je zkusit obejít,“ navrhl Quintus.

„To se líp řekne, než udělá.“

„Nebo na ty svině rovnou vyrazíme. A budeme se modlit, ať za nimi nejde dvacet dalších.“

Jak běželi, pod nohama jim chroupal led.

Útok je riskantní, pomyslel si Quintus, ale bylo to nejlepší řešení. Vyhnout se Galům mu připadalo zbabělé, hlavně když jich bylo tak málo. „Říkám, ať zaútočíme,“ prohlásil a přál si, aby mu tak nebušilo srdce.

„Jsem pro,“ zamumlal Calatinus. „Chci se pomstít za to, co se stalo u Trebie.“

Quintus se krvelačně usmál. Když budou zajedno, je větší šance, že přesvědčí i ostatní.

Dorazili k nim, zrovna když se chystali odjet. Quintus na ně potichu zavolal. Všimli si ho a otočili koně. Pár z nich se tvářilo provinile, že nepočkali, ale Villius se jedovatě zeptal. „Neumíte počítat?“

Quintus ho sjel zničujícím pohledem. „Právě jsme viděli skupinu Galů.“

Villius si další komentář odpustil. Všichni s obavami zírali na stromy za Quintem a Calatinem. „Bohové nad námi! Kolik?“ zeptal se jeden.

„Viděli jsme jen čtyři,“ odpověděl Calatinus.

„Sledují nás?“ Villius si v sedle nervózně poposedl.

„Myslím, že ne. Vypadá to, že jsou na lovu,“ odpověděl Quintus.

Všem se viditelně ulevilo.

„Mohlo by jich ale být víc, ne?“ namítl Villius.

„To určitě, ale neměli jsme čas to zjišťovat,“ odsekl Quintus.

Villius se zamračil. „Navrhuju, ať se jim vyhneme. Objedeme je.“

Několik jezdců přikývlo, ale Quintus nesouhlasil. „Co když se ztratíme?“ namítl. „Přes potok třeba není jiný brod. Budeme muset projet místy, kde to známe ještě míň než tady. A jestli začne víc chumelit, můžeme zabloudit.“

„On chce na ty kozomrdy zaútočit,“ dodal Calatinus.

„I kdyby jich bylo víc než čtyři, nečekají nás,“ naléhal Quintus. „Když sjedeme dolů rychle, tak ty svině zaskočíme. Zmizíme dřív, než ty, co přežijou, pochopí, co se stalo.“ Díval se z jednoho na druhého. „Kdo se mnou souhlasí?“

„Já ne,“ zavrčel Villius.

„Tak budeme hlasovat,“ řekl Quintus dřív, než Villius stihl něco dodat, a sám zvedl ruku. Stejně jako Calatinus. „Kdo je pro?“

Přidali se k nim dva muži, které Villiův kyselý výraz neodradil. Další pokrčil rameny a zvedl pravou ruku. Rychle ho následoval i šestý. V tu chvíli zvedli ruku i tři zbývající. Quintus vítězoslavně sevřel pěst.

Villius na něj vrhl zlý pohled, ale pak přikývl. „Dobře. Jsem taky pro.“

Quintus už byl na půl cestě ke svému koni. „Vyrazíme hned. Teď ještě budou na naší straně potoka. Pojedeme v útvaru pět na šířku a dva do hloubky. Kdo má luk, pojede vzadu. Zabijte každého, koho potkáte. Zastavte se dostatečně daleko, abyste mohli vrhnout kopí. To je všechno. Každý je v tom sám za sebe. Teď přebroďte potok a jeďte jako o závod. V lese se znovu seřadíme.“

Muži souhlasně zamručeli. Omotali si otěže kolem levé ruky a pravou pevně sevřeli kopí. Dva odvážnější dokonce založili do luků šípy. Villius mezi nimi nebyl. Vyjeli a ihned přešli do klusu. Quintus zaujal pozici uprostřed. Calatinus napravo od něj. Villius těsně za ním. Ani jeden z nich neměl štít a Quintus si bez něj připadal jako nahý. Galové mají kopí a šípy a jsou dobří střelci. Musel věřit bohům, že jejich útok galské bojovníky natolik vyděsí, že jejich střely nezasáhnou cíl. Přinutil se na to nemyslet. *Soustřed se.*

Když ujeli polovinu vzdálenosti k potoku, zahlédl mezi stromy postavu v pláštěnce. Gal ho taky zpozoroval a strnul. Dětilo je snad sto kroků.

„Do útoku!“ vykřikl Quintus a pobídl koně. „Vzpomeňte si na naše kamarády, co padli u Trebie.“

Ostatní křičeli jako pomínutí. Calatinus nahlas klel a bojovníkům nadával. „Za Řím! Za Řím!“ skandoval kdosi.

Jakmile se ozval dusot kopyt, Gal zmizel mezi stromy. Quintovi bušila krev v uších. V ruce svíral napřažené kopí a modlil

se, ať se aspoň k jedné z těch sviní dostane na dostřel. Tohle bylo potřetí, kdy útočil na nepřítel, a poprvé se nebál. Cítil jen divokou radost, že útok připravil a že by tak Galům aspoň částečně oplatil to, co jim způsobili u Trebie.

Vtom zahlédl nějaký pohyb. Potom další. Srdce mu poskočilo. Jedna, dvě, tři, čtyři postavy spěchaly dolů k potoku. „Prchají!“ zařval. „Do útoku!“ Nízké větve mu svištěly kolem hlavy, jak se kůň dal do cvalu. Periferním viděním vedle sebe zaregistroval ještě dva jezdce, jedním z nich byl Calatinus. Jejich řev mu napověděl, že tam bude ještě někdo. Že by Villius?

V tom rozrušení zapomněl, že Galové nemusejí být jen čtyři. Vzápětí se mezi stromy nalevo od něj vynořil další muž a Quintus s hrůzou zjistil, že jeho kopí míří přímo na něj. Naštěstí se zabodlo do boku koně, a ne do něj, a zasáhlo zvíře jen kousek od jeho stehna. Koni se podlomila noha a prudce se zastavil. Quintus se neudržel v sedle a levým bokem tvrdě dopadl na zmrzlou zem. Strašlivě to zabořilo. Nejspíš si zlomil pár žeber, ale přesto se pokusil vstát. Když se mu to podařilo, pořád svíral v ruce kopí. Všechno se s ním točilo. Zatřepal hlavou a vzápětí zděšeně vydechl. Jeho kůň – možná jediná možnost, jak se odtud dostat – klopýtal ze svahu dolů. Nebyl čas zabývat se vlastním neštěstím. Galský bojovník, veliký jako medvěd, byl téměř u něj, mířil mu nebezpečně vypadajícím nožem na břicho a vydával přitom ty jejich protivné hrdelní zvuky. Quintus mu vrazil kopí do obličeje a přinutil ho ustoupit. Zasypal ho nadávkami.

Quintus pokračoval v útoku a Gal se musel stáhnout. Působil dojmem, že se nebojí, což Quintovi připadalo divné – muž s nožem nemá šanci proti nepříteli s kopím. Jenže málem přehlédl vítězoslavný záblesk v jeho očích. Málem. Quintus se vrhl jediným možným směrem – dolů a doleva na zraněný bok. Ucítil pronikavou bolest ve zlomených žebrech a uslyšel vzápětí důvěrně známý svištivý zvuk. Ssss. Místem, které právě opustil, prolétl šíp a Gal zaklel. Quintus vyskočil a rozhlédl se. Tak třicet kroků od něj stál mezi stromy bojovník a právě zakládal do tětiny další šíp.

Zaduněla kopyta, blížil se Villius. Všiml si Quinta i bojovníka s nožem a přitáhl koni uzdu. Quintovi se ulevilo, ale jenom na okamžik. Když Villius spatřil lučištníka, otočil koně a bez mrknutí oka odjel pryč.